

Oslo, 18. februar 2026

Landbruksdirektoratet

Kopi til: Riksrevisjonen

HASTESAK: MANGLENDE PRAKTISERING AV NML §§ 8-12. BEHOV FOR RASK OPPFØLGING

Naturvernforbundet viser til reglene i naturmangfoldloven (nml) § 63 om tilsyn med at loven følges, og ber Landbruksdirektoratet stramme inn på statsforvalternes tolkning og praktisering av saksbehandling etter nml §§ 8-12.

Konkret ber vi direktoratet se på denne aktuelle saken:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har godkjent registreringsprosjekt for miljøregistreringer i skog (MiS) i Notodden kommune (se under) uten å vurdere saken etter nml § 8-12. Registreringsarbeidet er fullført, men har i svært liten grad fanget opp de omfattende fagbiologiske registreringene som var utført i forkant av MiS-registreringen, blant annet NiN-naturtyper i forbindelse med prosessen «frivillig vern i skog» og kartlegging av naturtyper etter DN-håndbok 13 inkludert hundrevis av rødlistefunn som ligger i naturbase og artskart. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skal i nær framtid godkjenne og betale ut tilskudd for registreringene.

I skognæringens oppfølging av registreringen gjennomføres det møter med et takstutvalg, der det blant annet foretas valg av hvilke områder som skal settes av som nøkkelbiotoper, og hvilke som skal «frigis for hogst». I referatet fra ett av disse møtene heter det:

«Det kom frem på møte at eldre naturtyperegistreringer som ikke har blitt MiS-registrering i forbindelse med skogbruksplanleggingen kan i utgangspunktet avvirkes uten ytterligere utsjekk.»

Verdier registrert av fagbiologer blir altså «avregistrert» av skognæringen, kommune og statsforvalter. Det er her snakk om nasjonale og internasjonale verneverdier som med dette opplegget «avregistreres» for store naturverdier. Dette ville ikke kunne ha skjedd dersom Statsforvalteren i Vestfold og Telemark sin saksbehandling hadde vurdert nml §§ 8-12 og stilt betingelser for godkjenningen ved vurdering av opplegget.

Statsforvalteren skal i nær framtid godkjenne registreringene og utbetale det offentliges andel av kostnadene (cirka 4,5 millioner kroner). Mangelen på vurdering av nml §§ 8-12 ved godkjenning av registreringsprosjektet har medført at utførende instans har tiltatt seg et handlingsrom til ikke å ta med eksisterende nasjonale naturverdier i registreringen. Dersom Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

ved godkjenningen av registreringene heller ikke vurderer nml §§ 8-12, vil slike avvik få et offentlig godkjentstempel og tilskudd bli utbetalt på sviktende grunnlag.

Vi tillater oss i denne sammenhengen å minne om Riksrevisjonens undersøkelse av bærekraftig forvaltning av norske skogressurser og oppfølgingen av den, der det i oppsummeringen av hovedfunn heter: «Det er mangelfull kontroll og oppfølging av miljøkrav i lov og forskrift.»¹

Naturvernforbundet ber Landbruksdirektoratet om en rask reaksjon overfor Statsforvalteren i Vestfold og Telemark i saken, slik at det ikke utbetales tilskudd for registreringene i Notodden uten en skjerpet praktisering av nml §§ 8-12 der den manglende ivaretagelsen av registrerte nasjonale naturverdier fanges opp og rettes opp.

Bakgrunn

Det ble i 2025 gjennomført skogbruksplanlegging med miljøregistreringer i Notodden kommune.

I praksis har miljøregistreringene vært en «avregistrering» av naturverdier i det svært verdifulle Follsjå-området. Bare en meget begrenset del av områdene som biologer har dokumentert som nasjonalt/internasjonalt verdifulle, og som er kvalitetssikret i Miljødirektoratet og i Artsdatabankens databaser, er fanget opp i MiS-registreringene. Det er ukjent hvorfor. Vi vet ikke om registrantene i det hele tatt har oppsøkt områdene, hva de eventuelt har registrert der, eller hvilke eventuelle vurderinger som er gjort med tanke på om registreringene tilfredsstiller kriteriene. MiS-registreringene er som kjent utført av skognæringen selv, ikke av uavhengige fagmiljøer.

Ifølge biologen Sigve Reiso i Biofokus, som er den som har best kjennskap til områdets verdier, er cirka 80 prosent av de nasjonale til internasjonale naturverdiene i området ikke fanget opp i MiS. I referatet fra utvalgsmøtet, der skogeierne avgjør hvilke miljøfigurer som skal bli nøkkelbiotoper og hvilke som frigis for hogst, står det følgende:

«Det kom frem på møte at eldre naturtyperegistreringer som ikke har blitt MiS-registrering i forbindelse med skogbruksplanleggingen kan i utgangspunktet avvirkes uten ytterligere utsjekk.»

Dette referatet, opplegget for registreringen og sluttrapporten er godkjent av Statsforvalteren, som på den måten går god for at internasjonale verneverdier kan hogges uten nærmere vurdering etter PEFC, til tross for at verdiene er kjent. Det vil si at skognæringens MiS-registrering i praksis kan overprøve fagbiologiske registreringer og dokumentasjon, og at dette godtas av Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

Statsforvalterens godkjenning av registreringsopplegget er skjedd uten en vurdering av nml §§ 8-12, i strid med nml § 7.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skal i nær framtid godkjenne de utførte registreringene og utbetale tilskudd. Det er helt avgjørende for bevaring av de store naturverdiene i Follsjå-området at

¹ <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=54632>

dette ikke skjer uten en skjerpet vurdering av nml §§ 8-12, der blant annet § 8 må medføre en vurdering av om eksisterende kunnskap er tatt hånd om og hensyntatt i registreringene.

Også §§ 9-12 ansees relevante for behandlingen («føre-var-prinsippet», «samlet belastning», kostnadene ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder).

Naturvernforbundet ber om en orientering om Landbruksdirektoratets oppfølging av nml §§ 8-12 generelt og i denne saken spesielt.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Truls Gulowsen
leder

Gjermund Andersen
leder i skogutvalget

Vedlegg:

- 1: [Brev fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark: Godkjenning av prosjektet - tilsagn om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer 2023–2025](#)
- 2: [Prosjekt- og produktbeskrivelse for fellestakst/områdetakst i Notodden 2023–2025](#)